№ 6. Dnia 25 Maja 1932 r. Rok VIII.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

1) List Ojca Św. do Episkopatu Polski.

W odpowiedzi na adres hołdowniczy konferencji Episkopatu Polski, Ojciec św. nadesłał Ich Ekscelencjom Księżom Arcybiskupom i Biskupom pismo nastepującej treści:

Czcigodnym Braciom Arcybiskupom i Biskupom Rzeczypospolitej Polskiej

PIUS XI PAPIEŻ

Pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Niezmierną pociechą było dla Nas pismo, przesłane Nam przez Przedstawiciela Naszego od Was wszystkich, Czcigodni Bracia, z ostatniego zjazdu, jakiście odbywali w Warszawie dla powzięcia ważnych decyzyj co do Akcji Katolickiej oraz dla załatwienia innych spraw, zmierzających do podniesienia życia chrześcijańskiego w duszach szlachetnego narodu waszego, tak Nam drogiego i z Nami tak ściśle związanego. A więc najprzód miłe Nam były życzenia Wasze z okazji dziesięciolecia Pontyfikatu Naszego; nawzajem zanosimy błagania do Pana Boga za każdym z Was z osobna i prosimy Go kornie, by religja i wyrobienie obywatelskie w waszej Rzeczypospolitej codziennie krzepły, by wiara święta, która tyle sławy dziejom waszym przysporzyła, we wszystkich przejawach życia rodzinnego i państwowego jasnym zawsze płonęła blaskiem. Wiadomość o tem, coście na tym zjeździe uchwalili i co na zjeździe we wrześniu rozważać macie, z wielką przyjęliśmy radością. Nikomu obecnie nie jest tajnem, jak bardzo Akcja Katolicka leży Nam na sercu, oraz z jaką usilnością i staraniem, zgodnie z urzędem Naszym Apostolskim, nie przestajemy zalecać ją biskupom całego świata; Akcję bowiem Katolicką uważamy za niezbędną; dlatego tam, gdzie ona jest w zaniedbaniu, apostolstwo katolickie niema siły do walki z niebezpieczeństwami szerzącego się zła; tam zaś, gdzie rozwija się wedle wskazań Naszych i kwitnie, można spodziewać się wspaniałego rozwoju religji i życia chrześcijańskiego jużto wskutek wyrobienia sumienia chrześcijańskiego nad którem ona czuwa i pracuje, jużto wskutek obudzenia przez nią w społeczeństwie, u ludzi obojga płci, ducha apostolstwa. Usuńcie przeto z serc waszych wszelkie wątpliwości i, ponieważ sprawa nie cierpi zwłoki, zamiarv i postanowienia Wasze w czyn zamieńcie. Aby zaś Wasze usiłowa-

nia cel osiągnąły, a wiara i obyczaje zasadzek błędu i zepsucia, w szczególności co się tyczy rodziny chrześcijańskiej uniknęły i pozostały nieskażone, uważamy za wskazane, byście wspólnemi siłami jaknajprędzej jakieś pismo ściśle katolickie założyli i między ludem je rozszerzali. Sprawę tę staraniu Waszemu bardzo polecamy, ufając, że w wykonaniu tego ważnego zadania nie zabraknie Wam współpracy i pomocy wszystkich dobrze myślących ludzi. Co do innych spraw, które na zjeździe rozważaliście, wyrażamy Wam Nasze całkowite uznanie, że z taką pieczołowitością i zabiegliwością dbacie o dobro diecezyj waszych, jak również wspólnym wysiłkiem potrzebom ogólnym narodu staracie się zaradzić; lecz i to najbardziej Nas ujęło, że zabiegacie usilnie, iżby katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu, w szczególny sposób z Nami związanemu, nie brakło środków koniecznych do istnienia i rozwoju. Dlatego pewni jesteśmy, że żadna diecezja nie uchyli się od niesienia mu pomocy na przyszłość w tej mierze, jak dawniej. Wreszcie życzymy Wam wszelkich darów niebieskich od najlepszego Boga naszego, by prace Wasze wydały owoc obfity oraz jako znak przychylności Naszej udzielamy Wam wszystkim, Czcigodni Bracia, z osobna i owczarniom Waszym Błogosławieństwa Apostolskiego.

Dan w Rzymie u świętego Piotra dnia 28 kwietnia roku Pańskiego 1932, Pontyfikatu Naszego jedenastego.

PIUS XI PAPIEŻ.

---

2) Streszczenie Encykliki Ojca Świętego PIUSA XI „Caritate Christi compulsi" o ciężkiem położeniu dzisiejszego społeczeństwa.

W dniu 3 maja r. b., w święto Znalezienia Krzyża św., Ojciec św. Pius XI wydał nową encyklikę o ciężkiem położeniu dzisiejszego społeczeństwa.

Ojciec św. w swej trosce pasterskiej o powierzonych mu przez Chrystusa Pana duszach, pragnąc zaradzić współczesnej niedoli, która ludzkość przygniata, podnosi swój głos, zapraszając wszystkich, aby zjednoczyli się i wszystkie siły przeciwstawili złu, co cały świat gnębi.

Nowa encyklika rozpoczyna się od pięknych słów: Miłością Chrystusa pobudzeni — *Caritate Christi compulsi* — jest w istocie cała przepełniona miłością Chrystusową. Naprzód daje Ojciec św. wyraz swego ojcowskiego i radosnego zadowolenia, że wszędzie czynny odgłos odniosło Jego wezwanie z dnia 2 października r. ub. („*Nova impendet*") o świętej krucjacie miłosierdzia, ale jednocześnie w serdecznym bólu czyni uwagę, iż kryzys pogorszył się, nieszczęścia trapiące ludzkość wzrosły w przerażających rozmiarach, bezrobocie prawie wszędzie bezustannie się wzmaga.

W pierwszej części swej encykliki Pius XI omawia obraz kryzysu ekonomicznego i finansowego. Od czasów potopu nigdy nie zdarzyła się plaga tak straszliwie powszechna. Wszyscy są nią dotknięci, nawet bogaci, którzy w rękach swoich skupili większość bogactw świata. Przyczyną tego kryzysu jest nieumiarkowane umiłowanie dóbr ziemskich, egoizm indywidualny i narodowy. Papież nie potępia jednak nacjonalizmu słusznego, lecz występuje jedynie przeciw nacjonalizmowi wybujałemu. Bije dalej Ojciec św. na alarm wobec niebezpieczeństwa komunizmu. Komunizm prowadzi wojnę z Bogiem i organizuje propagandę bezbożniczą w rozmiarach, jak nigdy dotąd nie zdarzyło się w historji świata. Encyklika zwraca uwagę na publiczne wystąpienia ateizmu przez szkołę, prasę, radjo, kino, uniwersytet. Walka ta prowadzona jest nietylko przeciw religji katolickiej, ale przeciw wszelkim uczuciom wiary w Boga. Oprócz tego komunizm jest popierany przez tajne stowarzyszenia, zawsze gotowe do wystąpienia do walki z Bogiem i Kościołem. Dzisiejsze nieszczęsne położenie wyzyskują ludzie, rzekomo walczący z coraz to wzmagającem się bezrobociem, a w rzeczywistości powodowani nienawiścią do wszelkiej religji. Zabiegają oni wszędzie i na wszelkie sposoby, aby urzeczywistnić swój piekielny program. Podczas kiedy

dawniej przeważnie byli odosobnieni i rozpływali się w bezmiernej masie, dziś zyskują przy wzmagającej się niedoli posłuch i coraz bezczelniej odsłaniają swe oblicze, starając się stłumić cudowną symfonję, którą wszechświat ku Stwórcy rozbrzmiewa.

W tem smutnem położeniu Ojciec św. znajduje pociechę w niewyczerpanej opiece Bożej, w powszechnem uczuciu miłosierdzia i potężnem tchnieniu Ducha św., który w naszych czasach głodu duchowego zapala serca do podjęcia Akcji Katolickiej. Mimo to jednak poczuwa się do obowiązku i podnosi głos w obronie niewzruszalnych praw Bożych i najświętszego ładu duchowego, w którym Bóg jest bezwzględnie potrzebny, ażeby przez ten głos ostrzegawczy uchronić ludzkość przed strasznym i sprawiedliwym sądem Bożym.

W drugiej części Ojciec święty nawołuje do zjednoczenia się świata wierzących, a więc nietylko katolików, lecz całego chrześcijaństwa i tych wszystkich, co mają wspólną wiarę w jednego Boga. Zaklina wszystkich ludzi, aby poniechali ludzkiego samolubstwa i skupili wszystkie siły przeciwko falandze zła, nieprzyjaciół Boga i rodzaju ludzkiego. W tem zespoleniu muszą wszystkie placówki zająć ci, którzy w Boga wierzą i do Boga się modlą. Niebezpieczeństwo bowiem jest wspólne i godzi w podstawy ładu i porządku. Walka ta wymaga godziwych środków przyrodzonych, sprawiedliwego podziału dóbr gospodarczych, na co Ojciec Św. m. in. zwracał uwagę w niedawno wydanej encyklice społecznej „*Quadragesimo Anno*".

Środki ludzkie jednak nie wystarczą, nieodzownem jest przeto, by do nich dołączyły się modły, na których szczytność i budujące znaczenie moralne i społeczne wskazuje dalej encyklika.

Ojciec Św. bliżej omawia potęgę modlitwy, która w obecnem położeniu sama przez się daje rękojmię wysłuchania. Ten, kto się modli, wydaje tem samem walkę bezbożnictwu i wszelkiej niewierze. Modlitwa Kościoła podnosi człowieka ku niebu i prowadzi go do tak gorąco upragnionego pokoju. Z modlitwą wszelako musi się łączyć duch chrześcijańskiej pokuty.

Trzecia część encykliki poucza katolików o tej potrzebie dołączenia do modłów pokuty. Ojciec Św. zarzuca współczesnemu społeczeństwu, że lekceważy ten potężny środek oczyszczenia i ekspiacji. Najcięższym błędem naszych czasów jest usiłowanie oddzielenia moralności od religji. Z braku podstaw religijnych tworzy się ogólny bezład, spekulacja bez skrupułów i egoizm najbardziej nieokiełznany. Światem interesów nie rządzi już tradycyjna dobra wiara i zaufanie. Porządek moralny nie będzie zaś mógł być odnowiony w stosunkach gospodarczych i pokój nie wróci do stosunków międzynarodowych bez ducha pokuty, bez przywrócenia praw Boskich.

Ostatnie słowa encykliki poświęca Ojciec św. nowym zarządzeniom i ojcowskim zachętom. Z powodu bliskiej uroczystości Najświętszego Serca Jezusowego, której wartość podniósł w encyklice „*Miserentissimus Redemptor*", poleca Ojciec św. aby w tym dniu we wszystkich kościołach całego świata urządzić publiczne nabożeństwo przebłagalne za te wszystkie zniewagi, których doznaje to Najświętsze Serce. Żywi Ojciec św. nagzieję, że w dniu tym wszystkie dzieci Kościoła przystąpią do Stołu Pańskiego, kornie przyjmą naszego Zbawiciela w Najświętszym Sakramencie Ołtarza i modły swe skierują do Najśw. Serca Jezusowego za siebie, za Kościół i Ojczyznę, za Namiestnika Chrystusowego na ziemi, za pasterzy, którym są powierzone rządy sumień i dusz ludzkich i za współbraci bądź błądzących, bądź niewiarą zarażonych, aby się nawrócili. Przez całą uroczystość oktawy Najświętszego Serca Jezusowego niech wierni biorą udział w nabożeństwach, jakie są w zwyczaju w parafjach. Ojciec św. pragnie, aby cała oktawa ta była wynagrodzeniem za winy. Wzywa, aby wierni powstrzymali się od teatralnych widowisk, od zabaw i przyjemności skądinąd godziwych i aby to, co sobie odmówili, złożyli jako jałmużnę na rzecz ubogich. Ci zaś, którzy nie mają pracy i zaznawają ubóstwa, niech pełni będą chrześcijańskiego umartwienia, niech je składają na ofiarę Bogu, aby uzyskać jego miłosierdzie i niech przyjmą to doświadczenie z rąk Bożych z cierpliwością, z oczyma wpatrzonemi we wzór cierpienia — w Chrystusowy krzyż.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Okólniki X. Administratora Diecezji.

3) *Do Wielebnego Duchowieństwa Diecezji.*

Podając powyższe streszczenie Encykliki Ojca Świętego do wiadomości JM. Księży zarządzam co następuje:

1. W przyszłą niedzielę 29 maja zamiast kazania należy zaznajomić parafjan z myślą przewodnią Encykliki i gorąco zachęcić ich do spełnienia pragnienia Ojca Świętego, aby wszyscy w dniu Serca Jezusowego, względnie w czasie oktawy tego święta przystąpili do Komunii świętej, modlili się i spełniali uczynki miłosierdzia i pokuty w intencji wskazanej przez Papieża w Encyklice.

2. JMKsięża Proboszczowie niezwłocznie zechcą porozumieć się z innymi miejscowymi i sąsiednimi Księżmi i ustalą czas słuchania spowiedzi tak, żeby rzeczywiście wszyscy wierni mogli przystąpić do sakramentu Pokuty. W tym celu należy wyznaczyć kilka terminów, o których JMKsięża zawczasu powiadomią parafjan z ambony i wywieszą w zakrystji, a także i przy wejściu do kościoła stosowne, czytelnie wypisane ogłoszenia.

3. Do zebranych na spowiedź, a również i do przystępujących do Stołu Pańskiego jeden z księży według wyboru Ks. Proboszcza wygłosi odpowiednią, krótką naukę.

4. W tych kościołach, gdzie z jakichkolwiek przyczyn nabożeństwo do Najsłodszego Serca Jezusowego odprawia się bez wystawienia Najświętszego Sakramentu w tym roku należy odprawiać takowe uroczyście z wystawieniem w monstrancji w ciągu całej oktawy t. j. od 3 do 10 czerwca, a w ostatecznym razie przynajmniej w sam dzień święta (3 czerwca), w niedzielę (5-go) i w oktawę (10-go).

Mam niepłonną nadzieję, że Wielebni Konfratrzy przyłożą jaknajwięcej wysiłków, aby gorące i serdeczne wezwanie Najukochańszego Ojca Chrześcijaństwa w naszej Diecezji, położonej na rubieży świata chrześcijańskiego, szczególnie gorliwie wypełnione zostało.

Ks. Witold Iwicki
Wikarjusz Kapitulny Piński.

Pińsk, 24 maja 1932 r.
L. 1500.

Kronika diecezjalna.

4) W dniu 12-go b. m. jako w dzień imienin Ojca Świętego we wszystkich kościołach Diecezji były odprawione uroczyste nabożeństwa.

W Pińsku stosownie do woli zmarłego Arcypasterza urządzono obchód 10-cio lecia Pontyfikatu Papieża Piusa XI.

Na Akademji byli obecni przedstawiciele Władz cywilnych i wojskowych z p. Starostą W. Bołdokiem, Prezesem Sądu Okręgowego p. W. Bobkowskim, Prokuratorem tegoż sądu p. St. Falkowskim, Dowódcą garnizonu pułkownikiem p. J. Zawiślakiem na czele, organizacje społeczne i licznie zebrani katolicy miasta Pińska i okolicy. W imieniu zebranych Ks. Prałat Iwicki wysłał telegram do J. E. Kardynała Pacelli treści następującej:

Jego Eminencja Kardynał Pacelli Sekretarz Stanu Jego Świętobliwości Citta del Vaticano.

Duchowieństwo i lud wierny zebrany w Pińsku w dniu Imienin Jego Świętobliwości najpokorniej proszą Waszą Eminencję, aby raczył wyrazić Ojcu Świętemu zapewnienia naszego Synowskiego oddania się i bezgranicznej ku Niemu miłości.

Ks. Witold Iwicki, Wikarjusz Kapitulny.

W odpowiedzi na to Ks. Administrator otrzymał telegram:

Ks. Iwicki, Wikarjusz Kapitulny, Pińsk.

Ojciec Św. przyjął z zadowoleniem od Was zebranych na uroczystości wyrażone zapewnienia. Życząc wszelkiego najlepszego z miłością Wam błogosławi.

Kardynał Pacelli.

Kanonik Ks. H. Humnicki
Kanclerz Kurji Biskupiej.

Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.